

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Anny Žákovej a členiek senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci žalobcu **O. B.**, H., B., zastúpeného JUDr. M. Z., advokátom, so sídlom U., B., proti žalovanej **S.P. - Ú.**, B., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 332-4428-GC-04/2006 zo dňa 6. októbra 2006, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 29S 48/2006-38 zo dňa 12. júna 2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 29S 48/2006-38 zo dňa 12. júna 2007 **potvrďuje**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodnutie žalovanej č. 332-4428-GC-04/2006 zo dňa 6. októbra 2006 a rozhodnutie pobočky žalovanej v N. č. 700-1420012606-GC04/06 zo dňa 15. mája 2006 podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej „OSP“) zrušil, vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie a žalovanú zaviazal k náhrade trov konania žalobcovi v sume 8.172,-Sk.

Rozhodnutím zo dňa 6. októbra 2006 žalovaná zmenila rozhodnutie S.P., pobočky N. č. 700-1420012606-GC04/06 zo dňa 15. mája 2006, ktorým bola žalobcovi podľa § 278 ods. 1 písm. a/ bod ôsmy a § 277 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení uložená povinnosť zaplatiť poistné na poistenie zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania za obdobie február až apríl 2002 a január až apríl 2003 v sume 17.255,50,-Sk a zvýšené poistné na poistenie zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania za obdobie január až apríl 2002 a január až marec 2003 v sume 24.600,-Sk, vo výroku tak, že sa vypúšťa text „...podľa ustanovení § 278...“ a dopĺňa text „...podľa ustanovení § 178...“, ďalej za text „...a § 277 ods. 1...“ dopĺňa text „...a ods. 2...“, v ostatnom prvostupňové rozhodnutie potvrdila.

Po preskúmaní žalobou napadnutého rozhodnutia dospel krajský súd k záveru, že žalovaná a ani pobočka žalovanej nerozhodli zákonne, keď napriek dôslednému a zákonnému postupu pri vykonávaní kontroly odvodu poistného nedôsledne posúdili činnosť, ktorú zamestnávateľ skutočne a reálne vykonával s najvyššou sadzbou poistného zo všetkých činností zamestnávateľa na základe príslušného oprávnenia. Uviedol, že zo samotného odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia nevyplýva, aké druhy činností môže žalobca na základe príslušného oprávnenia vykonávať a aké činnosti v kontrolovanom období aj vykonával, resp. s akým počtom zamestnancov a preto sú obe správne rozhodnutia v tejto časti nepreskúmateľné a teda nezákonné.

Dôvodil tým, že z dikcie zákona je evidentné, že ak zamestnávateľ vykonáva rôzne druhy činností, použije sa sadzba poistného na poistenie zodpovednosti za škodu vzťahujúca sa na činnosť s najvyššou sadzbou poistného. Zákonodarca mal pri tom na mysli skutočné a faktické vykonávanie činnosti a nie len reálnu možnosť vykonávať túto činnosť na základe príslušného oprávnenia.

Proti rozsudku krajského súdu sa včas odvolala žalovaná. Nestotožnila sa s právnym názorom krajského súdu vysloveným v jeho rozsudku. Podľa názoru žalovanej je zamestnávateľ povinný podľa § 15a ods. 1 zák. č. 274/1994 Z.z. vypočítať si poistné na poistenie zodpovednosti za škodu sám, podľa hlavného druhu vykonávanej činnosti, pričom v prípade, ak vykonáva rôzne druhy činností, zamestnávateľ použije podľa § 15a ods. 2 cit. zákona sadzbu poistného vzťahujúcu sa na činnosť s najvyššou sadzbou poistného. Pojem „vykonáva“ sa podľa citovaného ustanovenia viaže so zamestnávateľom, ktorý na základe oprávnenia (napr. výpisu z obchodného registra, živnostenského oprávnenia a pod.) môže vykonávať rôzne druhy činnosti.

Uviedla, že právna úprava platenia poistného na poistenie zodpovednosti za škodu platná do 31. decembra 2003 neriešila prípadnú zmenu činnosti vykonávanej takýmto zamestnávateľom, preto sa predpokladá, že išlo o účel zákona. Na základe uvedeného je potrebné pod činnosťou, ktorú zamestnávateľ „vykonáva“ podľa ustanovenia § 15a ods. 2 zák. č. 274/1994 Z.z. rozumieť činnosť, na ktorú sa vzťahuje najvyššia sadzba poistného na poistenie zodpovednosti za škodu zo všetkých činností zamestnávateľa, ktoré môže na základe oprávnenia vykonávať, a to bez ohľadu na to, či ju skutočne vykonával.

Dodala, že jej právny názor vychádzal z právneho názoru Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky prezentovaného v liste zo dňa 7. mája 2002 a v stanovisku zo dňa 25. novembra 2002.

Na základe uvedených skutočností žalovaná navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu voči S.P. – Ú. zamietá.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedol, že nesúhlasí s právnym názorom žalovanej, pretože je toho názoru, že „vykonávať činnosť“ nemožno vykladať ako „možnosť vykonávať činnosť“, čo aj vyplýva zo základného princípu tohto poistenia, ktorý spočíva v tom, že čím je vyšší predpoklad – riziko - vzniku poistnej udalosti z vykonávanej činnosti, tým je sadzba poistného vyššia. K tomu, aby

existovalo zvýšené riziko vzniku poistnej udalosti sa vyžaduje skutočný, faktický a nie iba možný výkon činnosti, s ktorou je riziko spojené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok v medziach a v rozsahu odvolania žalovanej (§ 212 ods. 1 OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 3 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie nie je opodstatnené.

V správnom súdnictve preskúmajajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

V danej veci bolo úlohou krajského súdu vyriešiť medzi účastníkmi spornú právnu otázku týkajúcu sa výkladu ust. § 15a ods. 1, 2 zák. č. 274/1994 Z.z. o Sociálnej poisťovni v znení zák. č. 242/2001 Z.z.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnym názorom krajského súdu, podľa ktorého povinnosť platiť vyššiu sadzbu poistného na poistenie zodpovednosti za škodu u zamestnávateľa, ktorý má povolenie na výkon rôznych druhov činnosti, je reálny výkon činností zamestnávateľom a nie len možnosť vykonávať činnosť, s ktorou zákon viaže vyššiu sadzbu poistného. Vyplýva to jednoznačne aj zo znenia ustanovenia § 15a ods. 1, 2 cit. zákona, v zmysle ktorého

- zamestnávateľ je povinný si poistiť na poistenie zodpovednosti za škodu vypočítať sám, pričom použije sadzby poistného na poistenie zodpovednosti za škodu podľa hlavného druhu činnosti vykonávanej zamestnávateľom uvedené v prílohe (ods. 1)
- ak zamestnávateľ vykonáva rôzne druhy činnosti, použije sa sadzba poistného na poistenie zodpovednosti za škodu vzťahujúcu sa na činnosť s najvyššou sadzbou poistného (ods. 2).

Pre výklad uvedenej právnej normy je rozhodujúci jej text, z ktorého je nepochybné, že ust. § 15a ods. 2 cit. zákona sa vzťahuje len na činnosti zamestnávateľom vykonávané a nie tie, ktoré má síce zapísané v živnostenskom oprávnení (v obchodnom registri) ale ich nevykonáva. Odlišné stanovisko rezortného ministerstva nemá vplyv na právne posúdenie veci.

Krajský súd preto opodstatnene dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovanej, ako aj správneho orgánu prvého stupňa je potrebné zrušiť podľa § 250j ods. 2 písm. a) OSP, lebo rozhodnutia vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci, a vec vrátiť žalovanej na ďalšie konanie.

Odvolací súd preto odvolaniu žalovanej nevyhovел a vecne správny rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo aj v odvolacom konaní úspešný žalobca ich náhradu nežiadal, resp. nenavrhol (§ 151 ods. 1 OSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 29. apríla 2008

Za správnosť vyhotovenia:
Dagmar Falbová

Anna Žáková, v.r.
predsedníčka senátu